

Косюк В.Р.

аспірант,

Класичний приватний університет

АКТУАЛІЗАЦІЯ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Вплив дизайну на життя суспільства постійно зростає, відтак все більшої актуальності набуває розвиток креативності студента в процесі професійної підготовки та гармонійне поєднання в особистості майбутнього дизайнера творчих і професійно важливих знань й умінь у конкретній сфері дизайну з високим рівнем розвитку його творчих здібностей.

Проблемі підготовки студентів-дизайнерів присвячені наукові розвідки А. Барабанова, А. Гавриліної, М. Соколова та ін.; питання мотивації творчої діяльності молоді розкриті у працях Н. Бадмаєвої, Б. Бекмухамедова, О. Лука, С. Максимової та ін.); окремі аспекти дизайн-освіти висвітлені в роботах О. Генісаретського, С. Кожуховської, Є Ткаченко та ін.); провідні положення теорії професійної освіти дизайнерів представлені в дослідженнях Б. Арчер, А. Гавриліної, Дж. Джонса, Г. Мінервіна й ін.; концепції професійної художньої освіти належать таким ученим, як Р. Арнхейм, В. Кузін, Ю. Катханова, Є. Шорохов та ін.

Креативність є основним складником творчого потенціалу особистості й передумовою створення чогось нового, оригінального (Дж. Гілфорд, П. Торренс, В. Дружинін). Креативність є характеристикою особистості, що свідчить про її здатність до творчості. Особливостями творчого процесу, особистості та творчого продукту є оригінальність.

Наразі не існує однозначної відповіді на запитання: чи існує взагалі креативність, чи вона є науковим конструктом, чи самостійним є процес креативності, чи креативність – це сума інших психічних процесів? Представники когнітивної теорії «вроджених структур» (Н. Хомський, Дж. Фодор) стверджують, що не можна створити щось із нічого, тобто попри існуючі структури, а процес вирішення творчих завдань розглядається як взаємодія інших процесів.

Особистість майбутнього дизайнера виходить на нові можливості самовдосконалення і професійного самовиявлення саме через творчість.

За словами С. Сисоєвої [6, с. 32], креативність – це фундамент творчої особистості, «детермінантою якої виступає творча активність індивіда», це – сукупність творчих задатків, умінь особистості, що зумовлюють певний рівень і характер розвитку творчих якостей

особистості, її пізнавальних процесів, мислення, знань, умінь і навичок з урахуванням певних об'єктивних умов.

Творчість – процес людської діяльності, результатом якої є створення якісно нових матеріальних та духовних цінностей, і яка оцінюється за своєю соціальною значущістю, новизною, оригінальністю, неповторністю, унікальністю. Це – вища форма активності та самостійності діяльності людини, її істинна сутність, джерело розвитку і прогресу суспільства.

Російський психолог О. Матюшкін [3, с. 45] серед структурних компонентів креативності виокремлює: інтерес до парадоксів, схильність до сумніву, почуття новизни, гостроту думки, творчу уяву, інтуїцію, естетичне відчуття краси, дотепність, здатність відкривати аналогії, сміливість і незалежність суджень, самокритичність, логічну точність, здатність користуватися різними формами доказів тощо.

Творча особистість, за тлумаченням В. Рибалки, – «системне, соціально-психолого-індивідуальне, культурно-історичне, діяльнісне утворення, в якому концентруються, зберігаються, примножуються, використовуються, через яке передаються і трансформуються при переході від покоління до покоління особистостей постійно зростаючі цінності цивілізації» [5, с. 558].

Як стверджує В. Моляко, творча особистість має вищий ступінь розвитку, підготовленості до конкретних видів діяльності, до життя в цілому, до зміни стилів поведінки, до пошуків виходу з кризових станів [4, с. 4].

На думку В. Клименка: «творча людина – зрячий серед сліпих. Коли вона відкриває задачу (нерозгадану таємницю) і відчує її гострі кути, то вона знає, куди йти і над чим працювати, бачить те, що не бачать і не відчують інші» [2, с. 13].

Серед основних рис творчої особистості вчені називають творчі здібності (уява, пам'ять, нестандартне мислення, фантазія, інтуїція) та характерологічні особливості (активність, ініціативність, упевненість, наполегливість, працездатність, комунікативність, самостійність) [1, с. 42].

Творчі здібності, що проявляються в художній діяльності, визначаються як індивідуальні психологічні властивості особистості, що забезпечують при сприятливих умовах успішність освоєння і продуктивність виконання художньої та художньо-конструкторської діяльності, пов'язаної із створенням нових художніх образів, смислів і форм. Творчі здібності студентів-дизайнерів розкриваються і розвиваються переважно в процесі художньо-проектної діяльності та навчально-професійної художньої творчості.

Отже, професія дизайнера вимагає універсальних знань, умінь і навичок: науково-дослідних, проектно-графічних і творчо-ремісничих

(А. Єрмолаєв), тому особлива увага в процесі підготовки майбутніх фахівців з дизайну має бути акцентована на комплексне вивчення гуманітарних, природничих і техніко-технологічних дисциплін, а також дисциплін художнього циклу, метою яких є актуалізація креативності й цілеспрямований розвиток творчих здібностей майбутніх дизайнерів.

Список використаних джерел:

1. Драч І. І. Розвиток творчих здібностей студентів – важлива складова підготовки майбутніх фахівців / І. І. Драч // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. / М-во освіти і науки України; Наук.-метод. центр вищої освіти. – К., 2000. – Вип. 28. – С. 83–90.
2. Клименко В. В. Психологія творчості. Навчальний посібник. / В. В. Клименко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с. ISBN 966-364-321-8.
3. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении / А. М. Матюшкин. – М. : Педагогика, 1972. – 208 с.
4. Моляко В. О. Психологічна теорія творчості / В. О. Моляко // Обдарована дитина. – 2004. – № 6. – С. 2–9.
5. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці : навчальний посібник / В. В. Рибалка. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 575 с.
6. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня / С.О. Сисоєва. – К. : СДОУ, 2000. – 405 с.

Назаренко Г.А.

*к.п.н., проректор з наукової роботи,
Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИХОВАННІ КУЛЬТУРИ ДЕМОКРАТИЗМУ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Однією із пріоритетних особливостей модернізації українського суспільства на сучасному етапі є інформатизація всіх сфер суспільного життя. Останніми роками владними структурами реалізується Концепція розвитку електронного урядування в Україні.

Учні старших класів, які через декілька років увійдуть у самостійне доросле життя, мають бути готовими і до такого формату спілкування і взаємодії з владою. Це положення підтверджує необхідність